

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۴/۲۰

لیکونکی: م. ک. بهادر اکمار

ژباړونکی: سید حسام مل

د امریکا او ایران ترمنځ اوربند مخ په نږدې کېدو دی

منبع اودخپريدو نيټه: ۲۰۲۶/۰۴/۱۸

د لبنان د شخړې د ارامولو لپاره د امریکا د ولسمشر ډونالډ ټرمپ نوبت پایلې راوړې دي ځکه چې هغه د اسراییلو او حزب الله ترمنځ د اپریل په ۱۷مه نیټه د ۱۰ ورځني اوربند اعلان وکړ. د بهرنیو چارو وزارت د بیروت او تل اییب په موافقه کې راپور ورکړ چې که خبرې اترې پرمختګ وکړي نو اوربند ممکن د دوه اړخيزې موافقې له مخې وغځول شي.

دا موافقه د لبنان د ولسمشر جوزف عون او د اسراییلو د لومړي وزیر بنيامين نتنیاھو سره د ټرمپ د خبرو اترو وروسته وشوه. ټرمپ خپله اراده اعلان کړې چې دواړه مشران سپینې ماڼۍ ته د "۱۹۸۳ کال راهیسي د لومړي ځل لپاره د پام وړ خبرو اترو" لپاره راوبولي. د لبنان لومړي وزیر نواف سلام د پایلو هرکلی وکړ، ټینګار یې وکړ چې اوربند د امریکا دخبرو اترو یو مهم هدف دی. د نتنیاھو ځواب ته انتظار دی؛ هغه به خپل انتخابونه ومومي.

ټرمپ په لبنان کې د تهران سره د خبرو اترو د ګړندی کولو او یوې تاریخي معاملې ته د رسیدو لپاره د هغه د تبه هڅو په نظر کې نیولو سره عمل وکړ، کوم چې د هغه د بهرني سیاست میراث تعریفولو وړتیا لري. دلته د عمل او غبرګون سندروم شامل دی، ځکه چې تهران په اسلام آباد کې له امریکا سره په خبرو اترو کې له ګډون څخه انکار وکړ تر هغه چې په لبنان کې خونړی جګړه روانه وه او دوهم، د هرمنز تنګي په تړلو سره یې غچ واخیست، چې د نړۍ د تیلو بازار لپاره ژورې اغیزې لري، په ځانګړي توګه په امریکا کې د پترول پرچون بیې لوړوالی او په حقیقت کې د پېټرو ډالر د بیا کارولو راتلونکي، او داسې نور.

د لبنان د شیعې ګاڼو د کړاو په اړه د تهران د ژورې اندیښني څرګندولو سره یې چې د هیواد د نفوس نږدې دریمه برخه جوړوي (چېرې چې مسلمانې فرقي په ګډه اکثریت جوړوي - شاوخوا دوه پر دریمه برخه نفوس)، د تهران غچ د حزب الله سره د 'سمیټیک یووالي' بڼودنه وه، چې په دې وروستیو کې یې د 'دوهم محاذ' د پرانستلو لپاره بیره کړې وه حتی کله چې په ایران باندې د امریکا او اسراییل برید پیل شو.

دا د تصور وړ نه ده چې اسراییل به د تړلو دروازو تر شا د ټرمپ له کوم ډول فوق العاده فشار پرته د لبنان په عملیا تو کې وسلې ایښي وي. په ورته ډول، بیروت دمخه په مؤثره توګه له اسراییلو سره مستقیم تماس رد کړی و. د سې این این په وینا، ولسمشر عون امریکایي او اسراییلي خواوو ته خبر ورکړ چې هغه د نتنیاھو سره په خبرو اترو کې د ګډون اراده نه لري تر هغه چې د حزب الله سره دوامداره اوربند او د دښمنۍ پای ته رسېدل لومړی نه وي - ګاډی د آس تر شا په څیر ځای پر ځای کول. ټرمپ اوس امر بدل کړی دی؛ ګاډی د آس مشري کوي.

په دې توګه، په دې اونی کې په واشنگټن کې د اسراییلو او لبنان استازو ترمنځ مشوري د پرمختګ لامل نه شوې، ځکه چې اسراییل د لبنان له سویلي برخې څخه د سرتیرو ایستلو ژمنه رد کړه، کوم چې بیروت د هر ډول اساسي خبرو اترو لپاره د مخکیني شرط په توګه د اوربند غوښتنې سره یوځای ټینګار کړی و. د ټرمپ د شخصي مداخلې وروسته، عون اوس اوربند د مستقیمو خبرو اترو پیل کولو لپاره "طبیعي پیل ټکی" بولي.

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خبر و لولئ

په اسراییل کې هم، د ننتیا هو کابینه په لفظي ډول اړ شوه چې د تاوتریخوالي کمولو په اړه د ترمپ دريځ په پام کې ونیسي. په پوځي عملیاتو کې لومړنی هد ف د حزب الله غورځنگ بې وسلې کول دي، کوم چې لاهم نا بشپړ کا ر دی. په هر صورت، ننتیا هو د ترمپ فشار ته غاړه کېښوده، ټینگار کوي چې اسرایلي ځواکونه به د اوربند سره سره په سویلي لبنان کې په خپلو پوستو کې شتون وساتي.

د اسرایلو رسنیو راپور ورکړی چې ننتیا هو د ترمپ د ټولنیزو رسنیو د یوې پوست له امله "حیران او اندینمن" دی چې د اوربند له نافذیدو سره سم یې ویلي وو، "اسرائیل به نور په لبنان بمباري نه کوي. دوی د متحده ایالاتو لخوا د دې کولو څخه منع شوي دي. بس دی!!!"

ترمپ وروسته په یوه مرکه کې دوه چنده شو او ویې ویل، "اسرائیل باید ودریږي. دوی نشي کولی د ودانیو په چاودولو کې دوام ورکړي. زه به یې اجازه ورنکړم."

په ورته ډول، د سپیکټرم په بل پای کې، پداسې حال کې چې حزب الله مخکې له دې چې په کلکه د اسرایلو سره د مستقیمو خبرو اترو هر ډول بڼه رد کړه، تهران (او حوثیانو او فلسطیني ډلو) پرون په متقابل اعلان کې د اوربند پراختیا ته مثبت غبرگون وښود چې د هر مز تنگی د ترافیکو لپاره خلاص دی.

دا زړه راښکونکي ده چې په بیره پایلي ته ورسېږو چې واشنگتن او تهران په ګډه عمل کوي، مګر پدې کې یو څه حقیقت شتون لري. خبره داده چې د ایران لخوا د امریکا او ایران د خبرو اترو لپاره وړاندې شوی لس ټکییز وړاندیز (کوم چې ترمپ د "د خبرو اترو لپاره د کارور اساس او له تهران سره د خبرو اترو لپاره اصلي چوکاټ" په توګه ومنله) په لبنان باندې د اسرایلو د بریدونو بندول په ټوله سیمه کې د بې دلیلې برغل او غچ اخیستونکو بریدونو د پای ته رسیدو د یوې نه جلا کېدونکې برخې په توګه پیژندلې وو.

په ورته ډول، په یوه مهم اقدام کې، د پاکستان د لوی درستیز ډګروال عاصم منیر د چها رشنې په ورځ تهران ته د خپل سفر په جریان کې د سپاه پاسداران انقلاب اسلامي د قوماندان سره، چې د هر مز تنگی مسلي مسؤل دی، لیدنه وکړه.

په زړه پورې خبره داده چې د لبنان په اړه د ترمپ د اعلان څخه دمخه، د ایران د مجلس مشر قالیباف په X کې په یوه رسمي پوست کې لیکلي وو چې په لبنان کې د احتمالي اوربند رامینځته کیدل به "د حزب الله او د سیمه ایز مقا ومت د محور نورو غړو لخوا د دوامداره مبارزې پورې اړه ولري." قالیباف په ضمني ډول حزب الله په لبنان کې د اوربند مدار ته راوبلله!

د ترمپ خوشحاله ځواب پخپله خبرې کوي ځکه چې هغه د حقیقت ټولنیز پوست کې لیکلي: "ایران موافقه کړې چې هیڅکله به د هر مز تنگی بیا ونه تړي. دا به نور د نړۍ په وړاندې د وسلې په توګه ونه کارول شي!" په ورته ساه کې، هغه له پاکستان څخه خپله ژوره مننه هم څرګنده کړه: "د پاکستان او د هغه له لوی لومړي وزیر او فیله مارشال څخه مننه، دوه غوره خلک!!!"

څو ساعته وروسته، ترمپ د چین د رول یادونه وکړه: "ولسمشر شي ډېر خوښ دی چې د هر مز تنگی خلاص دی او / په چټکۍ سره پرانیستل کېږي. په چین کې زموږ غونډه به یوه ځانګړې او په احتمالي توګه تاریخي وي. زه د ولسمشر شي سره د لیدو لپاره سترګې په لار وم - ډیر څه به ترسره شي!" او هغه په یوه بل تعقیبي پوست کې زیاته کړه، "د نړۍ لپاره یوه لویه او ځلانده ورځ!"

اصل دا دی، د هر مز تنگی کې تاوتریخوالی کمېږي او د امریکا او ایران د تړون لپاره د هر مز په سر د جګړې تیاره پورته کېږي. ډیر ژر به د ایران د متحده ایالاتو سمندري محاصره بې ګټې شي.

ترمپ ویلي دي چې هغه به په اسلام آباد کې د هیوادونو د موافقې د لاسلیک په مراسمو کې حاضر وي. که داسې وي، ترمپ ممکن د قالیباف سره وګوري چې د امریکا او ایران تاریخي ډیټینټ ته اشاره کوي. حیران مه کیږئ که چېرې د پاکستان کوربه دا د سیمې په جیوپولټیک کې یوه لویه پېښه کړي. ترمپ به دا خوښ کړي